

DOMOVINA

Oglasni:

za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, vrstni 1-20 K, poslane, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popusti.

Izhaja ob ponedeljkih, sredo in petkih.

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 18, Tel. 72.

Naročnina:

Ena leto „Domovine“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Najnovejše vesti.

(Izvirna poročila „Domovine“.)

Beograjska pogajanja. — Krona proti vladi.

PRICETEK FORMALNIH POGAJANJ ZA SESTAVO NOVE VLADE.

Beograd, 4. maja. Danes je dr. Milenko Vesnić pričel oficijelna pogajanja s strankami glede sestave novega kabineta. Dopoldne in popoldne je bil v radikalnem klubu, kjer se je vršila dolga debata o pogojih, pod katerimi bi bila radikalna stranka pripravljena stopiti v koncentracijsko vladu. Sklenjeno je bilo, da je ta stranka načeloma pripravljena za vstop v vladu. Za jutri (v sredo) dopoldne se pričakuje, da se bo dr. Vesnić začel pogajati z Demokrasko Zajednico.

POSREDOVANJE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE.

Beograd, 4. maja. Demokratska Zajednica je na svoji današnji seji razpravljala o pogojih za vstop v koncentracijsko vladu. Z ozirom na posebnost, da se designirani ministrski predsednik pogaja s strankami o sestavi nove vlade, med tem ko sedanja Protić-Korošćeva vladu še ni podala svoje demisijske, se je razpravljalo o morebitnih ko-

rakih, ki jih bo treba napraviti v parlamentu za slučaj, da bi Stojan Protić ne hotel odstopiti.

KRONA BREZPOGOJNO ZAHTEVA SESTAVO NOVE VLADE.

Beograd, 4. maja. V zborniških krogih se presoja danes Vesnićevo poslanstvo zelo ugodno, ker se zdi, da stoji za njim popoln poudarek krone, ki je izjavila, da se mora vladu sestaviti tekom 48 ur. Če se to ne bi zgodilo, je pričakovati dalekosežnih odločitev.

Poraz boljševikov.

VOJNA MED RUSIJO IN POLJSKO.

Kopenhagen, 4. maja. (Izv. por. „Domovine“.) Londonski časopisi poročajo o poljski ofenzivi proti boljševikom: Umikanje boljševiških čet na raznih točkah fronte ima značaj divjega bega, zlasti na severni fronti, dočim se vrši prodiranje Poljakov na jugu počasneje. Poljske čete so zasedle Mohilev. V kratkem je pričakovati tudi njihovega prihoda v Odeso. (Vest, da je Kijev zaseden, se potrjuje.)

Kako se pri nas dela!

n. Politični shodi in dr. Brejc. Dasi vladu red, vendar dr. Brejc po deželi ne dovoli še shodov. Zakaj ne? Ker klerikalci že več mesecev ne morejo po vsej Sloveniji prirediti nobenega javnega shoda. Oni zborujejo le v farovžih. Zato jim shodov ni treba. Naše poslance pozivljamo, da posredujejo, da se zborovalna svoboda v Sloveniji povrne. Zlasti velja to tudi za mariborski okraj. Če vladu za kak boljševiško nahujskan kraj meni, da more prepoved zagovarjati, mora jo javno utemeljiti. Splošna prepoved shodov pa nas postavlja v črni absolutizem.

n. Politična premeščenja. Poverjenik za notranje zadeve Remec je premestil iz Črnomlja glavarja S., ker si je upal kaznovati svaka sodnika in „poslanca“ klerikalca Šaubaha, nekega Lakerja v Črnomlju zaradi navijanja cen. — Premestil je dalje vladnega komisarja V. iz Novega mesta v Ljutomer kot vodjo glavarstva, ker je ta uradnik v Ljutomeru sebi prisodil en del izkupila za tihotapsko blago, ne da bi imel za to najmanjšo pravico. Včasih so vladni uradniki, če jim je šlo za čast, nastopili v nje obrambo, danes pa jih za nečastna dejanja celo povišujejo.

n. Stavka železničarjev. Iz Beograda se nam poroča, da je poraz komunističnih železničarjev

tako strašen, da se more reči, da še ni bila nobena stavka tako sramotno končana. Glavni odbor „saborčajnih radnika“ je stavko vodil naravnost izdajalsko neumno in nepremišljeno. V njem je sedel kot zastopnik Slovencev neki revident državnih železnic imenom Vencajz, ki so ga v Beogradu za en čas zaprli, nato pa je pribežal v Ljubljano pod okrilje svojega svaka dr. Brejca. Kamor je ta stavkovni odbor prišel, se je obnašal tako zabito oblastno, da se je vse smejalo. Zlasti slovenskim železničarjem je bil skrajna marsikdo v toliko naklonjen, da jim je verjel, da jim gre za mezde, ne pa za politiko. A nastop Vencajza je vse skvaril. Danes so slovenski železničarji proglašeni za odgovorne kolovodje štrajka. Devet strojevodij je bilo takoj premeščenih. Izšli pa so težki ukazi o kaznovanju krivcev. Tudi nedolžni zavedenci lahko pridejo pod kolo. Naj so železničarji še tako kričali, kako trpe, iz službe ne mara nobeden in usmilenja vredni so rodbinski očetje, ki zdaj frče na cesto zaradi Lemeža in Vencajza. Tisti, ki so zaprti in vsi oni, ki izgube službo, vsi naj se podajo h klerikalnemu „komunistu“ Vencajzu. Ta je na prostih nogah, ima dopust, ima plačo, ima službo in nekaj komunističnih stotisočakov je moralo tudi kje ostati!

PROGRAM MEDNARODNE PARLAMENTARNE KONFERENCE V PARIZU.

LDU. Pariz, 4. maja. (DunkU.) Kakor se govori, so na programu mednarodne parlamentarne konference nastopne točke: 1.) Draginjska kriza in njeni vzroki ter mednarodni ukrepi za obrambo proti njej. 2.) Zračni transporti in odnosi do mednarodne trgovine; 3.) posledice meničnih tečajev na mednarodno trgovino; 4.) proučevanje možnosti znižanja vozarine; 5.) zenoostavljenje državnih predpisov pri gradnji ladij, v kolikor prihajajo v poštev trgovske ladje; 6.) odredbe in trgovinski odnosi med zapadom in vzhodom. (Kakor znano, bo na tej konferenci zastopal Demokratsko Zajednico za Slovenijo poslanec dr. Novak. Op. ured.)

ORGANIZACIJA NAŠEGA GENERALNEGA ŠTABA.

LDU. Beograd, 4. maja. Za načelnika glavnega generalnega štaba je imenovan vojvoda Zivonji Mišić, za njegovega pomočnika pa general Peter Pešić. Glavni generalni štab prične poslovati med 5. in 6. majem, ko prestane poslovanje vrhovne komande. Do povratka vojvode Mišića, ki se nahaja že več kot pol leta na zdravljenju v Franciji in čigar zdravstveno stanje vzbujajo še vedno skrbi, bo opravljal dolžnosti načelnika glavnega generalnega štaba general Pešić.

ZBIRAJTE ZA „JUGOSLOVANSKO MATICO!“
NE IZDAJMO PRIMORJA!

Reka.

Vladu razglasa, da je dala našim delegatom na mirovni konferenci, dr. Trumbiću in Pašiću, navodila. Protićeva vladu, dasi brez parlamenta, je sama izjavila, da se brez parlamenta ne sme vladati, ta vladu si upa dati instrukcije sama brez soglasja glavnih strank. Velikanska je odgovornost, ki jo je s tem vzela nase.

Jadransko vprašanje, v kolikor ni že rešeno, je danes v glavnem vprašanje Reke in vprašanje, kje bo državna meja z Italijo prerezala živo telo našega naroda. Gre torej prav za naše kraje. Gre za gospodarsko bodočnost Slovenije. Dr. Korošec, ki je glasoval za navodilo, ne da bi imel zato pooblastilo od naroda, je s tem prevzel najtežje breme na svojo vest in na vest SLS.

Že ko je govoril dr. Korošec na zadnjem obnem zboru SLS, smo čitali vsi, da je Reka prodana. Isti govornik, ki je v januarju 1919. grozil Italijanom z vojno zaradi Trsta, je Reko proglasil za izgubljeno „po krivdi drugih“.

Mi ga moramo odločno opozoriti, da Reka ne more biti ne izgubljena ne prodana, dokler je ne prodala naša vladu sama. Ali smo prisiljeni vdati se? Komu gre bolje, nam ali Italiji? Kdo potrebuje poravnava ta hip bolj, g. Nitti ali Jugoslavija?

Mi smo se borili celo leto. Še moremo vzdržati. Ali naši klerikalci izstopajo iz kola boriteljev za časten izid borbe za Reko in zapadno granico. Klerikalci prodajajo Reko, o kateri so sami stokrat prisegali, da je ne puste in da brez nje ni možno Slovincem živeti. Radovedni smo zares, kako se bodo preživljali naši Notranjci: od nekaj jim je bila kupčija s pomorsko Reko in Trstom pol dohodka. Zdaj pa naj bodo odtrgani kar od obeh mest? Reka — del laškega kraljestva — našim ljudem ne bo dala ne dostopa ne za služka!

Tajna diplomacija, ki jo je vojna zdavnaj razkrinkala, mora v naši državi prenehati.

Zahtevamo, da se sklepi ministrskega sveta, storjeni 3. maja v reškem vprašanju, objavijo. Bomo videli, če jih bo narod odobril!

SLS je odgovorna v Sloveniji za te sklepe. Reko ste prodali, Vi mešetarji! Upajte si pred svetom izjaviti, da vladu za vsako ceno vztraja, da od Wilsonove linije na vzhod ne sme biti nikjer italijanske zastave, zlasti pa da Reka ne sme biti pod laško zvezdo. Vemo, da si tega več ne upate, kajti zatajili ste jo kakor Judež Krista!

Vzdržimo!

Na ustanovnem zborovanju podružnice „Jugoslovanske Matice“ za Saleški okraj v Šošanju sta bili sprejeti nastopni resoluciji:

I. Vsi Jugoslovani, zbrani dne 18. aprila na manifestacijskem shodu ob ustanovitvi podružnice „Jugoslovanske Matice“ za Saleško dolino v Šošanju, vznemirjen vsled poročil, da se namerava Italija za vedno polastiti Reke in Kvarnera

1.) najodločneje poudarjamo, da sta bila in sta Reka in Kvarner neoporečno jugoslovanska last, ki ju nima, in celo ne proti Wilsonovim načelom samoodločbe, nihče pravice, odtrgati od našega narodnega telesa;

2.) najodločneje protestiramo proti nameravani ugrabitvi naše Reke in našega Kvarnera, ki sta vrata naše Jugoslavije, brez katerih bi ji pretila gotova gospodarska in kulturna smrt;

3.) pozivljamo vladu države SHS in njeno delegacijo v Parizu, da odkloni glede Reke in Kvarnera vsak kompromis in naj ji bo stavljen od ka-

terekoli strani. Svečano izjavljamo, da ne bo naš narod nikdar dopustil tujega vpliva na Reko in Kvarner, marveč ju bo znal vedno braniti kot svojo najsvetejšo last.

II. Vsi narodno čuteči Jugoslovani vseh političnih strank in vse njihove kulturne, gospodarske in socialne organizacije, zbrane dne 18. aprila t. l. ob ustanovitvi podružnice „Jugoslovanske Matice“ za Saleško dolino na manifestacijskem shodu pod milim nebom v Šoštanju

1.) z ogorčenjem protestirajo, da mirovna konferenca, kaŕoč načelo samoodločbe narodov, ne priznava našemu narodu v Primorju in v zapadni Koroški pravice, da bi se izjavil o svoji državni pripadnosti ter namerava tako zasuzniti stotisoče naših zavednih rojakov;

2.) izjavljajo, da naš narod nikdar in nikakor ne more sprejeti nase niti teritorialnih ŕrtv, ki mu jih nalaga predsednik Wilson v svojem načrtu jadranskega vprašanja, po katerem bi skoro pol milijona naših rojakov bilo odtrganih od našega narodnega telesa, ter da naš narod ne more mirovati, dokler ne bo delo našega popolnega osvobojenja in ujedinjenja dovršeno;

3.) pozivajo zato vse merodajne činitelje v naši državi, naše zastopnike v incemstvu in predvsem naše predstavitelje na mirovni konferenci, naj ne odstopijo niti za las od naših upravičenih narodnih zahtev;

4.) pozdravljajo ustanovitev „Jugoslovanske Matice“ kot organizacije, razširjene po vsej državi, ki stavlja nalogo, da podpira in pospešuje narodne težnje odtrganih bratov in jim olajša njih robstvo;

5.) pozivajo vse rojake brez izjeme, naj to organizacijo podpirajo z vsemi močmi pri njenem vzvišenem delu;

6.) sporočajo rojakom na zasedenem ozemlju bratski pozdrav, zagotavljajoč jih, da narod v Jugoslaviji z njimi bridko občuti krivico, ki jo morajo prenašati pod tujim jarmom, ter jih pozivajo, da vztrajajo v borbi za svoje narodne pravice neomajno.

Za močno vlado.

Mi gotovo ne spadamo med črnogledce in niti na misel nam ne prihaja, da bi bili glede bodočnosti naše države v kakršnihsibodi dvomih. Prepuščamo vse to onim, ki nikdar niso verjeli v Jugoslavijo in ne verujejo na njo niti sedaj, ko ona že poldrugo leto resnično obstoja in je v tem kratkem času svojega obstoja podala že dovolj dokazov svoje mlade moči. Mi smo verovali v ustvaritev Jugoslavije in verujemo trdno tudi v njen razvoj in prospeh.

Seveda ta prospeh naše mlade države je lahko hitrejši in je lahko tudi počasnejši. Deloma je to odvisno od našega zunanje političnega položaja, največ pa od nas samih, od tega, kako uredimo državo od znotraj, ker samo na znotraj močna država lahko kljubuje tudi vsem zunanjim težavam. In ravno na znotraj se mi še niti začeli nismo urejevati, ker menda čakamo, da se država uredi sama od sebe in da se ravno pri nas zgodi čudeŕ, ki se sicer še nikjer ni zgodil.

Naša država je sestavljena iz najrazličnejših deŕel, v katerih vseh sicer prebiva en sam narod slovenskega, hrvatskega in srbskega imena, narod jugoslovanski, ampak te deŕele so bile do sedaj ločene ena od druge in v vsaki posamezni od njih so se razvile razmere, ki so si medsebojno močno različne. Izenačenje teh razmer bi morala biti prva in najvažnejša naloga vse naše notranje politike in vendar se mi nahajamo v tem oziru še vedno tam, kjer smo se nahajali takrat, ko smo proglasili naše ujedinjenje in tako so na Slovenskem še danes v veljavi stari avstrijski, v Srbiji srbski, v Črni Gori črnogrski, v Bački in Baranji madžarski itd. zakoni.

In ne samo to. Tudi vsa javna uprava je v vsaki posamezni deŕeli popolnoma različna od uprave v drugih deŕelah — sploh, mi imamo sicer skupno vlado za celo državo, ampak v vsaki posamezni deŕeli se vodi posebna državna politika.

Pri nas na Slovenskem n. pr. se ne vodi sploh nobena državna politika, ker dr. Brejcu niti na misel ne pride, da bi vodil državno jugoslovansko politiko, ko niti slovenske narodne politike ne zna, ali pa noče voditi, ker sicer Nemcem v Kočevju, Celju, Ptuj, Mariboru itd. ne bi mogel tako greben zrasti, kot jim je v resnici zrastel.

Na Hrvatskem je enako, ker tam stoji na čelu vse javne uprave ban dr. Laginja, ki ga že njegova visoka starost naravnosti sili v — politični pokoj, ne pa na najvišje upravno mesto v deŕeli

in v teh časih, ko bi se na takih mestih morali nahajati samo neutrudni delavni ljudje, ki tudi razumejo duh časa in ne razvijajo zastarelih nazorov, ki so pred nekaj desetletji morda bili še lepi, danes pa odločno spadajo med staro šaro.

V Beogradu je pa še najslabše. Tam je osrednja vlada za vso državo, ki ji predseduje tudi star gospod Stojan Protić, ki je bil pred nekaj desetletji tudi poraben in koristen človek, danes bi bil pa najkoristnejši, ako bi šel v davno zasluŕeni pokoj, ker čas je šel čez njega in on se ne more uŕiveti v misel, da je ministrski predsednik velike Jugoslavije, temveč misli, da stoji še vedno na čelu vlade majhne Srbije z dvema in pol milijonov prebivalcev. ŕe z Macedonijo povečana Srbija je bila za gospoda Protića prevelika, velike Jugoslavije pa on nikdar ne bo razumel, še manj bo pa mogel voditi njeno usodo. Na našo nesrečo tudi drugi ministri niso na svojem mestu, kar velja posebno za ministra financ in ministra trgovine, ki državi s svojo splošno znano nesposobnostjo toliko škodujeta.

Teh vrstic nam ne narekuje strankarska strast, temveč naše trdno prepričanje, da Jugoslavija samo zato ne napreduje in ne prospera, ker jo vodijo nazadnjaki in kdor ne napreduje, ta nazaduje, ker naši sosedi ne čakajo na nas, da se zdramimo in pridemo za njimi, temveč korakajo smotreno naprej — mi pa ostajamo lepo od zadaj.

Mi zaradi tega ne obupujemo in ne mislimo reči, da bo zaradi tega konec Jugoslavije, kakor pravi marsikdo. Ne, prav daleč smo od takih misli, ampak vprašamo se: zakaj je temu tako, zakaj zaostajamo, ko bi tudi mi lahko hitrejši korakali lepšim in boljšim časom nasproti?

Jugoslavija rabi vlado krepkih in delavnih moŕ, ona rabi vlado moŕ, ki se bodo zavedali svojih nalog in dolŕnosti. Mi rabimo vlado, ki pokliče ljudstvo k volitvam, da preneha enkrat ono sklicevanje na večino, ki je faktično ni, ali je pa vsaj zelo problematična, ker to je vendar popolnoma neverjetno, da bi večina jugoslovanskega ljudstva stala na strani vlade, ki ovira vsak napredek in se nikakor ne more uŕiveti v čas, v katerem živimo. Nasprotno, ljudstvo je z vlado splošno nezadovoljno in Protić-Korošćeva vlada se zastoj sklicuje na število svojih mandatov, dobljenih še pred vojno in v popolnoma drugih razmerah.

Vlada se izgovarja, češ, da je ona tudi za volitve, ampak da opozicija onemogoča redno delo parlamenta. Tega pa vlada ne pove, zakaj ji opozicija nagaja, namreč deloma zato, ker ona samo vrača sedanjim vladnim strankam njihovo lanskoletno nagajanje, največ pa zato, ker opozicija zahteva svobodne volitve, ki pa ne bi bile svobodne, ako bi jih vodila sedanja vlada, sestavljena iz samih strupenih strankarjev. Zato je nujno potrebno in edini izhod iz teŕkega notranjepolitičnega položaja, v katerem se sedaj nahaja država, da sedanja nazadnjaška vlada odstopi in napravi prostor vladi, sestavljeni iz vseh strank, ali pa iz ljudi, ki sploh ne pripadajo nobeni stranki, ker samo taka vlada bi mogla voditi volitve tako, da bi one bile res popolnoma svobodne in izraz prave volje ljudstva.

Do tega bo prišlo, ker priti mora. Naš sedanji položaj je nevzdrŕen na znotraj in še bolj na zunanaj, ker notranja neurejenost slabša naš zunanji položaj. Vlada se mora spremeniti, mlade Jugoslavije ne morejo voditi politične mumije, ki spadajo v preteklost in ovirajo mlado državo, da bi razvila in razmahala svojo mlado moč. Sedanja vlada lahko tudi ostane, Jugoslavija zaradi tega ne bo propadla, ampak šlo bo mesto naprej — nazaj, škoda je pa vsake ure, ki jo zamudimo, še bolj je pa škoda onih teŕkih milijonov, ki jih izgubi naše narodno gospodarstvo zaradi tega, ker vodi vlada slabo finančno, trgovsko in poljedelsko politiko.

Klerikalci in ŕidje.

Znano je, kako so ljubljanski ŕidje skupaj veriŕili z ljubljanskimi klerikalci (n. pr. z Lamptom). ŕidje in klerikalci so vobče često delali skupaj. Tako tudi v največjem ŕidovskem mestu Jugoslavije, v Zagrebu. Tam obstoji znana „Katoliška banka“, ki ima tisto nalogo, kakor pri nas „Ljudska posojilnica“ in „Gospodarska zveza“, namreč da denarno pomaga klerikalnemu političnemu delu proti ljudstvu. Mnogo akcij zagrebške „Katoliške banke“ imajo nadškof in kanoniki. Še več jih pa imajo ŕidje, tako jih ima znani usnjaj Stern 640, neki Fischer tisoč, itd. Tudi ljubljanski Polak jih ima mnogo in baje tudi Brejc. Klerikalci in ŕidje pač spadajo skupaj.

Draginjska enketa.

Dr. Brejc je sklical v Ljubljano veliko gospodov, da se pogovarjajo o draginji. Vsak je nekaj potoŕil, potem pa so se razšli.

Človek je pričakoval, da bo vlada zdaj resno začela. A vlada je na enketi molčala. Dr. Brejc in Remec nista rekla na zboru ne bev ne mev. Zares, modra sta ta gospoda, vsaj ni lahka reč, kaj izdatnega obljubiti glede draginje. No, človek je mislil: šla sta domov, zdaj pa bo deŕelna vlada kaj brihtnega sklenila.

Cel mesec ŕe čakamo. Imeli smo malo revolucijo, ki jo je ugnala zvestoba naših oroŕnikov in vojakov, zvestoba kmeta in meščana do države. Ti dogodki bi morali podrezati vlado, da kaj stori glede draginje.

A vlada kar molči.

Odkar so klerikalci gospodarji v deŕelni vladi, je moka poskočila za 200 %, druge potrebščine za 100 %, obleka za 50 %. Kar je tovarniškega izdelka skoro za 100 %. Vrednost našega denarja je padla in danes sta avstrijska in jugoslovanska krona v Curihu (Švica) enako vredna.

Draginjska enketa sama je potegnila cene navzgor!

Medtem pa „Domoljub“ in „Slovenec“ hvalita vlado. Da, lepa vlada! Kmalu se bosta začela kmet in obrtnik krvavo zadolŕevati. Malo vreden denar si izposojata, da moreta ŕiveti. Če nas bo klerikalna mōra še dolgo tlačila, mora na kant vsa Slovenija.

Dopisi.

Z deŕele. (Zloraba cerkve v politične namene.) Češkoslovaškemu parlamentu je predloŕen načrt zakona, ki prepoveduje pod strogo kaznijo duhovnikom govoriti o politiki ali proti političnim strankam pri verskih prireditvah. Ako je tak zakon potreben na Češkem, kako potreben je pri nas, ker se skrini cerkev in vera do neverjetnosti in neznosnosti s strupeno politično agitacijo. Vzrok temu je, ker se cenijo duhovniki edino le po meri njihovega političnega hujskanja. Agitiraj strastno in brezobzirno, potem si dober duhovnik, četudi si znan grešnik; ako pa ne agitiraš, ne veljaš nič, četudi si svetnik. Tako pošilja škof za vsake volitve svoje pastirsko-politične liste in zaukazuje razne poboŕnosti in javne molitve za volitve. Izpostavljalo se je celo Najsvetejše v češćenje! Zdi se, kakor da se je Bog naravnost maščeval zaradi tega bogoskrunstva in je podelil klerikalcem zmago z izvolitvijo tistega dr. Šustersića, ki je neizmerno oškodoval naš narod in ga sedaj zatajuje celo njegova brezdomovinska stranka. Mislili smo, da se je škof med vojsko kaj poboljšal, saj je podpisal znano deklaracijo; a zmotili smo se. ŕe prvo njegovo pismo je razglasilo duhovnikom škofovo načelo: „Mi katoličani nismo za dinastijo (Karadjordjevićev)!“ Obenem je priporočal snovanje Marijine druŕbe (ki je naravnost politična) in delovanje za Slovensko ljudsko stranko. Da pa razvname politične strasti in pripravi volilce za svojo stranko, odredil je ŕe lansko leto, naj se moli v vseh cerkvah ob nedeljah popoldne ŕalostni del sv. roŕnega venca ves čas do volitev, da bi se izvršile po njegovem namenu. Tako se bo torej zopet delalo volitve z ŕuganjem s smrtjo, sodbo, z Bogom in hudičem. Mi volilci pa ne potrebujemo jerofov in protestiramo zoper vsako nasilje. Od vlade pa, če bi bila tudi po Korošćevo pobarvana, zahtevamo odločno, da poskrbi za svobodo volitev in da zaveŕe duhovnikom za uporabo cerkve in vere v politične namene — jezik, sicer bi morali to storiti mi sami.

Iz Novega mesta. Dne 3. maja se je vršil pri nas sejem. Okoličani so se ga udeleŕili v precejšnjem številu. Blaga ni bilo veliko, kar ga je bilo, je imelo zelo visoko ceno. ŕivine se je malo pri gnalo. Cene so bile visoke, vsled česar marsikdo ni prodal. Gostilničarji so imeli veliko škodo, ker niso smeli prodajati vina. Ob tej priliki bi opozorili dolensko ljudstvo, da se ŕe vendar navadi na kronsko veljavo. Kmetje po večini stavijo cene blagu tako, da imenujejo samo vsoto, ne navedejo pa v kateri veljavi, ali goldinarski ali kronski, zahtevajo plačilo. Ker je v veljavi pri nas kronska valuta, je naravno, da se marsikatera kupčija naknadno, ko se prodajalec in kupec sporazumeta, ker je ta mislil goldinarje, drugi krone — razdere. Še večkrat pa pride v takih slučajih do pravde, katere izid je ta, da jo kmet izgubi. Navadite se ŕe enkrat, ter računajte z denarjem kakršnega imamo.

Loi pri Ljubljani. Dne 25. aprila je občinski urad v Podgorici razglasil, da se bo zemljišče, ki

je državna last, oddalo za dobo treh let na javni dražbi v najem. Javna dražba je bila razpisana na 30. aprila. Imenovanega dne se je v resnici zbralo na licu mesta precejšnje število ponudnikov. Čakali so in čakali, toda gospode ni bilo od nikoder. Končno pride posestnik in mlinar Franc Urbanc in naznani čakajočim na splošno presenečenje, da čakajo zaman, ker je zemljišče prevzel že on, češ, da ga je tako že več let užival. Vprašamo merodajne činitele: Čemu pa razpisujete javno dražbo, ako se izvrši potem vse pod roko in morajo potem drugi samo izgubljati dragoceni čas. Nimamo sicer nič proti temu, da se je oddalo zemljišče zopet Urbancu, vendar pa mislimo, da bi ne bilo čisto nič napačno, ako bi se oziralo pri oddajanju državnih zemljišč v prvi vrsti na revnejše kmete, ne pa na osebe, ki so gmotno že tako dovolj trdne.

Iz Žužemberka. Obče znano je, da se v naši državi močno občuti pomanjkanje učiteljskih moči. Zato ne moremo prav razumeti, zakaj je tu nahajajoča se učiteljica Ema Zamejc še vedno nezaposlena, ko je vendar popolnoma zdrava in tudi sposobna in bi lahko mnogo storila v prid naroda. Ali ima država res preveč denarja, da lahko podpira brezdelnost mladih ljudi in povzroča poleg tega še drugim slabo kri. Ali naj ubogi trpin davkoplačevalec, ki si v potu svojega obraza služi kruh, res mirno gleda, kako se na drugi strani brezbrizno trati denar in ustvarja naravnost pohujšanje.

Žužemberčani.

Gospodarstvo.

g. Letošnja žetev v Jugoslaviji obeta postati tako obilna, kakor se je že dolgo ne pomni. To se že sedaj čuti, ker so začele padati cene žitu, ki ga je sicer primanjkovalo na trgu, zato ga je pa polno v skladiščih verižnikov. Ako bo vlada razumela svojo nalogo, prinese letošnja žetev lahko pravi blagoslov državi. Določijo naj se množine, ki so potrebne za prehrano v državi, drugo naj se pa za dober denar izvozi v tujino, kjer vsega primanjkuje. Seveda, ta izvoz se mora pametno urediti in ne uganjati korupcije z izvoznici.

g. Za naše železnice in pristanišča. V Beogradu zboruje velika železniška konferenca, na kateri so zastopane vse gospodarske, tehnične in druge ustanove in zastopniki ministrstev. Naloga te konference je, proučiti vprašanje o spopolnitvi železniških prog in o gradnji novih železnic, posebno z ozirom na zvezo z morskimi pristanišči in na gospodarske potrebe države.

g. Nesposobnost našega finančnega ministra prehaja že v pregovor. S svojo nesrečno finančno politiko je prijadral finančni minister dr. V. Janković srečno tako daleč, da je danes jugoslovanska krona na borzi v Zürichu toliko vredna kot — avstrijska krona. Ako bi ne bilo nobenega drugega dokaza za popolno nesposobnost finančnega ministra, je to menda zadosten dokaz. Sedanja vlada mora odstopiti že zato, da se rešimo takih nesposobnih ministrov, ki vodijo državo naravnost v gospodarsko propast in takih ministrov je — žalibog — v Protić-Koroševići vladi več kot preveč.

g. Javna dražba lesa v Žirovniški planini pod Stolom. Dne 9. maja 1920. se vrši v hostah pri Žirovnici (Gorenjsko) v prostorih gostilne Matič ob 3. uri popoldne javna dražba kakih 1000 kubičnih metrov jelovega in smrekovega lesa iz srenjskega gozda pod Stolom. Les se lahko ogleda vsak dan od 3. do 8. maja 1920. na licu mesta. Vsa pojasnila daje načelnik Ivan Matič v Mostah.

g. Mednarodna trgovska konferenca v Parizu. Na tej konferenci bodo prisotne vse interparlamentarne skupine vseh evropskih parlamentov. Konferenca bo trajala od 4. do 7. maja. Naš parlament bo zastopan po vseh strankah ter so odpotovali v Pariz: v imenu Demokratske Zajednice Dragoljub Joksimović, Kosta Stojanović, Milorad Pavlović, Radoslav Agatanović, dr. Dušan Vasiljević, Ivan Grizogogno, dr. Fran Novak in dr. Vuković; v imenu radikalnega kluba: dr. Velizar Janković, dr. Momčilo Ninčić, Ceda Kostić, Pero Jovanović, dr. Aleksa Pavčević in Vela Vukičević; v imenu skupine zunaj strank: dr. Smoldaka in Risto Jojkić; v imenu jugoslovenskega kluba: dr. Josip Hohnjec in Stanko Banić; v imenu republikanskega kluba Jaša Prodanović; v imenu narodnega kluba: dr. Mate Drinković in dr. Ivo Krnić; v imenu neodvisnega demokratskega kluba Gavro Manojlović in v imenu nacionalistične stranke Dimitrije Mašić.

g. Češko steklarstvo. Steklarne na Češkem začnajo zopet delovati. Steklarna v Jabloncu, kjer je bilo pred vojno zaposlenih do 14.000 delavcev in ki je izvažala svoje izdelke na vzhod, že more

zopet izvažati. Naročil tujih trgovcev pa je toliko, da se ne more vsem ustreči.

g. Jugoslovanska industrijska banka s temeljno glavnico 2 milijonov kron se osnuje v Splitu. Skupščina je bila 2. maja 1920. Zavod je v zvezi z Narodno banko v Zagrebu.

g. Koliko potrebuje Italija sirovin. Po poročilu italijanskih zastopnikov v mednarodni gospodarski komisiji v Zedinjenih državah znašajo italijanske potrebščine sirovin za leto 1920: za bombaž 190.000 ton, za volno 40.000, za premog 10 milijonov, za mineralno olje 1 milijon, za kovine 605.000 ton.

n. Dva panja čebel sta rojila dne 24. aprila posestniku Lovrencu Prestorju v Kolovratu pri Izlakih. Za tamkajšnje hribovite kraje v tako zgodnjem času v resnici jako redek slučaj.

Zdravnikov na deželo!

I.

Pod tem napisom smo čitali zanimiv članek v naših listih, ki je ostro grajal, da se vsi zdravniki kopičijo v Ljubljano in Maribor. Nato smo čitali odgovore iz zdravniških peres. Ne moremo reči, da so nas ti odgovori prepričali. Tam je povedano: zdravnik na deželi nima duševnega odziva. Mlade zdravnike odvrača draginja instrumentarja (zdravniškega orodja), da ne morejo ven. Plače in pristojbine uradnih zdravnikov so prenizke.

Če hočeš zavzeti pravo stališče k temu vprašanju, se moraš pred vsem zavedati, kolika je potreba po zdravniku na deželi. V kraju, kjer je z vozom tri ure do zdravnika, tam se mora soproj slabotnejše žene težko bati poroda. Naj se kaj hujšega zgodi, pomoč pride prekasno. Ob neizgodah vsake vrste je prva zdravniška pomoč, ki je tako važna, nemogoča. Ko pa pridejo nalezljive bolezni, je borba malo uspešna. Ne govorimo o nalogi zdravnika, da bolezen v naprej pobija, o pouku ljudstva, o šolskem zdravniku, o boju proti jetiki, spolnim boleznim, alkoholizmu, o skrbi za invalide. Na vse to se niti misliti ne da, če nimajo kmetski okoliši (n. pr. po 6000 ljudi) enega zdravnika.

Torej potreba bi bila tu, kaj ne. Poreče kdo, saj je vse eno, če nekaj ljudi prej umre. Tudi v deželi polni zdravnikov mora vsak umreti. Res je, a mladi materi, zdravi ni bilo prav nič treba umreti, če bi bila imela pomoč pri roki. Postavimo se na čisto dobičkarstvo stališče računarja, da na prste naštejemo, koliko na leto doma zasluži gospodinja. Otročič, ki 1 leto star, umre, ko ni bilo neizogibno, je že lepe denarce veljal in dela nase obrnil. Mož, ki mesto že s 30. letom umre šele s 40., je v teh desetih letih sebi, svojem in s tem našemu gospodarstvu pridelal težke tisočake. Čim delj ohranimo človeka pri življenju, bolj se ta človek „rentira“. Skoro vsaka smrt je izguba za narodno gospodarstvo: če jo odrinemo le malo naprej, se dobiček nabira v milijone. — Kdor pa ima poleg računarske zmožnosti tudi srce, mi pritrdi, kake veliki dobički npravnega pomena izhajajo, če dobro bijemo boj s smrtno in vsemi nerednostmi, ki jo privajajo prezgodaj v hišo.

Novosti.

n. Dve zanimivi pravdi ste se vršili te dni pred ljubljanskim okrajnim sodiščem. Bivši predsednik deželne vlade, dr. Gregor Žerjav je, ne toliko v svojo obrambo, ampak predvsem, da varuje čast oblasti, tožil dva klerikalna petelina zaradi obrekovanja. Anton Žitnik iz Čušperka je dne 2. marca v gostilni pri Koprivcu na Grosupljem govoril, da je hotel dr. Žerjav „cestno kaso oravbati“. Po stari navadi se je seveda sedaj ta klerikalni junak zagovarjal s pijanostjo, češ, da sploh ni vedel, kaj govori. Obsojen je bil na tisoč kron globe, ali 14 dni zaporu. Zanimivo je, da je odklonil poravnavo v korist „Jugoslovanske Maticе“. Podobna kazen je doletela tudi kočijaža Josipa Simončiča, ki je govoril, da je dr. Žerjav prigoljufal pet milijonov, ker je nekemu židu podpisoval izvoznice. Tudi ta možakar se je zagovarjal s pijanostjo, vendar pa je bil vsaj toliko pošten, da je svoje dejanje obžaloval in se zavezal, da plača 300 K za „Jugoslovansko Matico“.

n. Razbojniki ubili poslanca. Iz Kragujevca poročajo, da so na potu med Rašo in Kragujevcem v Srbiji razbojniki v nedeljo zvečer ubili poslanca Tihomira Draškovića in težko ranili oba njegova spremljevalca, odvetnika Filipovića in sodnika Marinkovića.

n. Slovenski visokošolec žrtev tramvajske nesreče na Dunaju. V ponedeljek sta na Dunaju trčila dva tramvajska vozova. Nesreča je zahtevala več žrtev. Težko ranjen je bil med drugimi tudi jurist Ludovik Vidic iz Kamnika, ki je v torek dopoldne umrl v bolnišnici.

n. 15 gostiln je dosedaj zaprla ljubljanska policija zaradi točenja alkoholnih pijač.

n. Civilne obleke padlih vojakov. Upravičeni dediči v vojni padlih, odnosno pogrešanih in za mrtve proglašanih svojcev-vojakov, se opozarjajo, da naj se zaradi civilne obleke navedenih zglašijo do vstetega 8. maja v ljubljanskem mestnem vojaškem uradu.

n. Varaždinski uporniki izpuščeni. Zagrebško sodišče je po temeljiti preiskavi lanskih dogodkov v Varaždinu, zaradi katerih so bile aretirane 103 osebe, izpustilo sedaj 99 obtožencev na svobodo in obdržalo v zaporu le štiri voditelje onih žalostnih dogodkov.

n. Velike množine tobaka zaplenjene. Tekom zadnjih dni so organi verižniškega urada zaplenili raznim vrhniškim tihotapcem znatne množine tobaka, zlasti zavirkov finega turškega in hercegovinskega tobaka. Zaplenjeni tobak cenijo na približno 20.000 K. Samo posestnikovemu sinu Francetu Koritniku iz Lukovice pri Vrhniki so zaplenili 396 zavirkov finega turškega in hercegovinskega tobaka. Zavitek je plačal po 7 K 20 v.

n. Hud boj s tihotapci se je vršil v ponedeljek na štajerski demarkacijski črti. Okoli 15 močna tihotapska tolpa je hotela s svojim plenom prekorčiti našo mejo, a jo je naša straža še pravočasno opazila. Tihotapci se kljub pozivom niso hoteli ustaviti, ampak so nasprotno pričeli krepko streljati tako na našo stražo kakor tudi na uslužbence tamkajšnjega verižniškega urada, nakar je bila tudi naša straža prisiljena, da poseže po orožju. Razvil se je pravcati boj, tekom katerega je bil en tihotapec ustreljen.

n. Nepoštena zdravniška konkurenca. V Trstu imajo že nekaj dni jako smrdljivo afero, ki je dvignila v vsej javnosti veliko prahu in vzbudila zlasti med domačimi tržaškimi zdravniki velikansko ogorčenje proti priseljenim italijanskim bratortovarišem. Približno pred enim mesecem je namreč v Barkovljah umrl neki starec Vidali. Iz Sicilije priseljeni zdravnik dr. Margaglio je naznanil oblastvu, da je dotičnik vsled napačnega zdravniškega postopanja umrl za zastrupljenjem, na kar je bilo izvršeno sodno raztelesenje, ki pa je ugotovilo, da so dr. Margaglijeve obtožbe popolnoma neutemeljene in da o kakem zastrupljenju sploh ni govora. S svojo ovadbo je hotel ta sicilijanski zdravnik le škodovati ugledu domačega tržaškega zdravnika dr. Guastalla in na tak umazan način opozoriti javnost nase. Društvo zdravnikov v Trstu je sedaj zaradi tega pozvalo vse svoje člane, da morajo prekiniti vsako občevarje z dr. Margaglijem in se z vsó odločnostjo izreklo proti uvajanju podobne nepoštenne konkurence, kakršne so navedeni v raztrgani Italiji.

n. General Lütgendorff, eden najbolj zloglasnih bivših avstrijskih vojaških krvolokov, je bil pred kratkim aretiran na Dunaju. Obdolžen je, da je dal v Sremu brez vsakega vzroka za časa vojne pobesiti in postreliti celo vrsto čisto nedolžnih srbskih prebivalcev. Njegove hčerke pa so slike teh žrtev z naravnost zločinsko škodoželjnostjo potem še vsiljevale domačim ljudem. General Lütgendorff je bil namreč tekom vojne štacijski poveljnik v Osjeku, za časa preobrata pa se mu je vsled malomarnosti hrvatskih oblasti posrečilo pobegniti in uiti zasluženi kazni.

n. Velik požar je razsajal v nedeljo v Dolenji Brezovici pri Št. Jerneju na Dolenjskem, ki je trem največjim kmetom popolnoma uničil njihovo imetje. Škoda znaša nad pol milijona kron. Zažgali so otroci. Ognjegascem, ki so prihiteli od vseh strani, se je le z največjim trudom posrečilo preprečiti še večjo nesrečo.

n. Velika železniška nesreča se je dogodila pred kratkim v Pontebi. Po poročilih italijanskih listov se je namreč tamkaj odtrgalo osem voz tovornega vlaka, ki so potem na belskem mostu zadeli na brzovlak Trst-Dunaj. Več vozov je bilo pri tej priiliki popolnoma uničenih. Zaznamenovati je tudi znatne človeške žrtve. 13 oseb je bilo ubitih, 28 pa ranjenih. V vlaku so se nahajali večinoma dijak iz Egipta, ki so se peljali v Berlin.

n. Španska bolezen, ki je zadnja leta tako strašno divjala po vsej Evropi, je zahtevala tudi v Ameriki izredno mnogo žrtev. Po najnovejših ameriških poročilih je leta 1918. umrlo v Ameriki za špansko boleznijo nč manj kakor 1.471.867 oseb. Odkar obstoji ameriška republika, še nikdar ni imela smrti tako bogate žetve.

Politični pregled.

Dospel je v Beograd naš poslanik v Parizu dr. Vesnić, ki je bil pozvan zato, da pomiri stranke in sestavi

koncentracijsko vladno

in kakor se javlja iz Beograda, se je že začel posvetovati z voditelji strank. Nekateri mnogo pričakujejo od njegovega posredovanja, ker doktor Vesnić spada med bolj zmernе radikalce in ima v vrstah radikalne stranke precej privrženecv, ki ne stojijo na stališču, da mora vedno sedanjí ministrski predsednik Protić brezpogojno ostati na čelu vlade. Ker pa smo že navajeni na beogradsko harmoniko, se ne maramo spuščati v nobeno kombinacijo, ker je vsaka kombinacija lahko orožje za vse preden se porodi. Ampak vsi merodajni činitelji v državi bi lahko že sprevideli, da se z večnimi krizami ne pride nikamor in da je Jugoslaviji neobhodno in nujno potrebna močna in delavna vlada. Politike je ljudstvo že sito, ono pričakuje dejanj in prvo dejanje, za katero bi ljudstvo vsaki vladi bilo hvaležno, bi bil razpis volitev. Seveda, volitve morajo biti popolnoma slobodne in zato jih ne more in ne sme izvršiti sedanja vlada, v kateri sedijo ljudje, ki so znani po svojih nasilnih manirah, ki se jih poslužujejo pri volitvah, ako so za časa volitev ravno na vladi in imajo vso državno upravo v svojih rokah. Zato bi mi pozdravili vladno, sestavljeno iz vseh strank, ker samo v taki vladi bi videli jamstvo za slobodo volitev.

V nekaj tednih, menda koncem maja, bo

ljudsko glasovanje na Koroškem

in v ta namen je že imenovana zavezniška komisija, v kateri je po eden Francoz, Anglež in Italijan. Ljudsko glasovanje se bo vršilo najpoprej v onem delu dežele, ki se nahaja v naši upravi, tri tedne pozneje pa v Celovcu in okolici. Za izid glasovanja na ozemlju, ki se nahaja v naši upravi, nismo v skrbeh, v Celovcu in okolici je pa izid zelo dvomljiv, ker pametnejši ljudje so sicer za Jugoslavijo, ampak uradništvo je vse za Avstrijo, ker ve, da Jugoslavija nemškega uradnika ne more rabiti. Morda pa vseeno tudi v Celovcu in okolici, kjer je veliko Slovencev, zmaga zdrav razum, ki veleva tudi prebivalstvu Celovca in okolice, da glasuje za Jugoslavijo, kjer so razmere vendar stokrat boljše kot v Avstriji.

Naša javnost se še vedno peča z

odmevi železničarske stavke

in s pojavi, ki so to stavko spremljali. Danes je jasno, da so hoteli Nemci in Madžari, kar jih živi v mejah naše države, izkoristiti stavko v protidržavne svoje cilje. To se je videlo posebno v Subotici, na Slovenskem pa v Kočevju, Celju in Mariboru, Ptuj ter v drugih krajih, kjer je več Nemcev, posebno po celi dravski dolini. V Mariboru so Nemci z gotovostjo pričakovali, da pridejo zopet pod Avstrijo in so si v ta namen že nakupovali v Čakovcu v Medmurju toliko živil, da so bile oblasti končno prisiljene prepovedati izvoz živil iz Čakovca. Vse te nemške želje so sedaj splavale po vodi, ampak žalostno je, da še sedaj poučuje na mariborski gimnaziji našo mladino profesor Favai, ki je bil eden glavnih voditeljev vse protidržavne agitacije v Mariboru, ker je bil član onega odbora, ki je hujskal železničarje, da se ne odzovejo pozivu na vojaško službovanje in pozival v posebnih letakih, da se mora vse vzdigniti za slučaj, da bi nastopilo vojaštvo. Poverje-

ništvo za nauk pri deželni vladi menda spi, da tega državnega uradnika še vedno ne pokliče na odgovor, temveč mu dopušča, da nemoteno še dalje agitira, celo med mladino, ki je izročena njegovi vzgoji.

O jadranskem vprašanju prihajajo iz Beograda bolj pomirljive vesti in zdi se, da se dōseže

sporazum med Jugoslavijo in Italijo,

in sicer v najkrajšem času, morda že ta teden. Ta „sporazum“ bo seveda samo za silo, ker onih mej, ki nam pripadajo po vsej pravici, sedaj ne moremo dobiti, pač pa se bomo dobro pripravili, da jih dobimo v bodočnosti. Izgleda tudi po uradnih vesteh, da nas je klerikalna vlada prodala Italijanom za skledo leče.

Na slovanskem severo-vzhodu se vršijo

ljuti boji med Poljaki in Rusi

in Poljaki menda prodirajo proti Odesi. Baje so že zasedli postajo Zmerinko in ruski boljševiki se umikajo. Zanesljive niso vse te vesti, ampak zdi se, da so se Poljaki združili z maloruskimi separatisti, ki jih vodi znani Petljura in ki bi radi ustvarili poseben maloruski narod in državo. Malorusko gibanje nam že zato ne more biti simpatično, ker ono pomeni slabitev Slovanstva, ki bi se moralo združevati, ne pa vedno bolj ločiti.

Medtem so se pa začela pogajanja

med Čehoslovaško in Rusijo,

da se vzpostavijo redni odnošaji med obema državama. Čehoslovaška bi sicer prav rada stopila v trgovske odnošaje z Rusijo, ampak ruske vlade si ne upa priznati, ker se noče zameriti antanti. Enako je menda tudi pri naši vladi, s čimer si Jugoslavija samo škoduje, ker naši interesi — posebno politični — zahtevajo redne odnošaje z Rusijo brez ozira na to, kaka vlada je v tej veliki slovanski državi na krmilu, ker to je notranja zadeva Rusije, ki nas čisto nič ne briga. Skrajni čas bi že bil, da bi začela voditi naša država slovanstvo in ne antantino politiko, ker v Slovanstvu bi mi imeli močno oporo, medtem ko nam antanta škoduje kjer le more, za kar imamo najlepši dokaz v jadranskem vprašanju.

Jugoslavija je imela svoj železničarski štrajk, ampak tudi v drugih državah imajo

resna štrajkovna gibanja,

tako n. pr. v Italiji vedno štrajka ena ali več kategorij delavcev, pa tudi državnih uslužbencev, tako, da država sploh ne pride iz štrajkov. Niti na Francoskem ni veliko boljše in jasno je, da nobena država ne more tako hitro preboleti posledice vojne — niti zmagovalke, kaj še-le premagane države. Dosti časa bo še preteklo, predno pride Evropa v predvojne mirovne razmere.

Razno.

n. Celo v meglenem Londonu imajo letos izredno krasno podnebje. Solnce pripeka tako močno, da je zavlada laže huda vročina. Dne 23. aprila je kazal toplomer v senci 53 stopinj. Časopisi poročajo, da tako toplega dne niso imeli v Londonu že nad 50 let.

n. V Berlinu so aretirali ukrajinskega zdravnika Granowskega, ki je na Dunaju ukrajinskemu diplomatskemu selu za Grško ukradel več zavojev denarja raznih držav v vrednosti več milijonov. Pri njem so našli bankovce raznih držav v vrednosti več stotisoč mark.

n. Silen potres je popolnoma uničil mesto Gok-laha v Georgiji na Ruskem.

n. Žrtve revolucije v San Salvadorju. Po uradnih poročilih je bilo o priliki zadnjega upora v republiki San Salvador v Srednji Ameriki ubitih nad 800 ljudi. Revolucionarji so pristale bivšega predsednika Cabreza, kolikor so mu ostali zvesti, umorili kar po njihovih stanovanjih.

n. Znatno množino usnja so v noči od 2. na 3. maja ukradli neznani vlomilci iz skladišča na kolodvoru v Tržiču. Skladišče so odprli s ponarejenimi ključi.

n. Drage češnje. V Sarajevu so se pojavile na trgu prve češnje. Kilogram prodajajo po 150 K. Tako spadajo tudi češnje že med luksuz. Upajmo, da pri nas ne bodo tako strašno drage.

r. Major in prostak. Kakor pripoveduje neki vojak, ki je prispel pred kratkim z Madžarskega, se je dogodila ob času boljševiškega preobrata sledeča zanimiva prigodba: Major generalnega štaba dela že eno uro v pisarni, pisarniškega ordonanca pa ni še nikjer. Končno vstopi žvižgaje in ne salutira nič, ker je bilo vsako salutiranje najstrožje prepovedano, temveč pozdravi majorja z besedami: „Dobro jutro, baratom. Zakaj si pa prišel tako zgodaj v pisarno? Zdaj smo vsi enaki in bomo vsi prihajali v pisarno šele ob devetih. No, pa če je par minut čez, tudi nič ne de.“ Major se je nasmehnil in rekel slugi, da popolnoma soglaša s tem, da so vsi enaki in da delajo vsi enako. Pristavil je, da se bosta menjavala s slugo: en dan bo sluga njemu čistil obleko, čevlje in pisarno, dočim bo reševal major akte: drugi dan bo pa major posnal pisarno in očistil slugi obleko in čevlje. — Sluga je bil presrečen, je brzo pospravil po pisarni, prinesel vode, pobrisal prah in ob desetih že odšel. Major je delal ves dan naporno — Drugo jutro je major že davno lepo osnažil slugi čevlje in obleko in pospravil pisarno, ko sluga še ni bilo v pisarno. Okoli poldesete pride, se oblastno vsede za pisalno mizo in vzame v roke prvi akt. Ko ga natančno prebere, se uveri, da je že vse rešeno in da ni ničesar ukreniti. Vzame v roke drug spis. Prečita črko za črko, toda vse je lepo rešeno, ničesar ni ukrepati. Pošlje oba spisa generalu. Le ta ga takoj pozove, zakaj ni rešil spisov in mu naroči, da mora, ker je nujno, v dveh urah rešiti. Vzame spisa v roke, obrača ju in suče, pa nikakor ne ve, kaj naj bi naredil, kaj zapisal. Odloži oba spisa, dokler ne pride major. Vzame tretji spis, kjer se zahteva, naj izračuna po karti višino označenih točk. Nič ne ve. Skrb se ga loti, znoj mu stopa na čelo, razburjen je. Okoli 17. ure pride major, da prinese v pisarno sveže vode itd. Vojak plane po koncu, strumno salutira in ponižno prosi, naj opravi vsak svoje prejšnje delo, češ, da ne morejo biti vsi enaki, ker major je razumel obojno delo prav dobro, on, sluga pa le svoje.

Za smeh in kratek čas.

Meščan in kmet.

Meščan: „Kolikokrat pa vi koljete prašiča?“
Kmet (ga pomenljivo pogleda): „Navadno ga koljemo samo enkrat.“

V kuhinji.

Gostilničarka: „Ali hoče gospod (gost) cel porcijon ali samo pol?“

Kuharica: „Celega hoče.“

Gostilničarka: „Potem ga morate (zrezek) pa še malo potolči, da bo širši.“

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica šte. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavnica
in rezerve okrog **K 50,000.000.—**
Telefon št. 261.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
= valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.